

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10871 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10871 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i.. / 21
Titulació	Màster Universitari de Formació del Professorat
Crèdits	5
Període d'impartició	Anual
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
José Alejandro Pitaluga Ivorra alejandro.pitaluga@uib.cat						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

Professor: Alejandro Pitaluga és professor de secundària des de l'any 1992. Al llarg d'aquests anys ha exercit la docència a centres de Formentera, Menorca i Eivissa. Ha ocupat diversos càrrecs a instituts d'educació secundària entre els quals destaquen dos anys com a cap de departament a l'IES Maria Àngels Cardona (Ciutadella), 4 anys també com a cap de departament a l'IES sa Blanca Dona (Eivissa), dos anys com a cap d'estudis a l'IES sa Blanca Dona (2002-2004) i vuit anys com a director al mateix centre (2010-2018). Ha col·laborat, com a formador, en cursos de funció directiva organitzats per la Direcció general de Formació professional i Formació del professorat de la Conselleria d'Educació i Universitat de les Illes Balears. Des de l'any 2018 és professor associat de la UIB per al Màster de Formació del Professorat a la seu d'Eivissa.

L'assignatura Didàctica específica. Metodologia i recursos en el procés d'ensenyament i aprenentatge és una de les tres assignatures del mòdul d'Aprenentatge i ensenyament del bloc específic del Màster de formació del professorat.

Totes tres assignatures s'inicien durant el primer període del Màster per possibilitar que un cop l'alumne realitza les pràctiques en centres docents, tenguí els coneixements i les habilitats necessaris per desenvolupar la seva tasca docent en pràctica i pugui avaluar-la.

L'objectiu general d'aquesta assignatura és oferir la possibilitat que el professorat de secundària i batxillerat adquireixi les estratègies i les habilitats necessàries per planificar i desenvolupar la tasca docent que haurà de dur a terme al centre i a l'aula. Entre aquestes estratègies destaquem la d'adquirir informació sobre els aspectes teòrics i pràctics del procés d'ensenyament i aprenentatge, la d'usar aquesta informació com a base per desenvolupar una aproximació personal a l'ensenyament, la de planificar unitats didàctiques i posar-les en pràctica, la de reflexionar sobre aspectes teòrics i sobre l'efectivitat de la pròpia pràctica, la de treballar cooperativament en la planificació i reflexió, etc.

Requisits

Els establerts per accedir al Màster.

Competències

Específiques

- * Desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques que consideren la diversitat de l'alumnat, adaptant l'acció educativa a les diferents característiques personals i col·lectives de l'aprenent.
- * Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge que, integrant el treball individual i cooperatiu, facilitin l'aprenentatge de la matèria i fomentin l'educació en valors, la igualtat de drets, la ciutadania, el respecte pels drets humans i la contribució individual i col·lectiva a la sostenibilitat social i ambiental.
- * Cercar, seleccionar, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), adaptar-la i utilitzar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge de les matèries pròpies d'especialització.

Genèriques

- * Concretar el currículum, planificar i aplicar diferents metodologies adaptant-se a la diversitat dels estudiants.
- * Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure la seva capacitat per aprendre per ell mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals.
- * Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies de l'àrea.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Els continguts de la matèria sorgeixen dels continguts establerts al Màster de Professorat i es concreten en tres blocs. Aquests tres blocs tracten de conjuntar l'àmbit teòric, l'àmbit de disseny i l'àmbit pràctic que comporta la matèria. Evidentment es partirà d'una reflexió prèvia sobre l'activitat docent i els objectius de les matèries vinculades a la filosofia.

Continguts temàtics

Bloc 1. Models didàctics i estratègies metodològiques a l'àrea de filosofia

Tenint en compte la diversitat de matèries en les quals imparteix docència el professorat de Filosofia el primer bloc de la matèria exposarà i analitzarà diferents models didàctics i estratègies metodològiques que puguin resultar útils.

Bloc 2. Disseny, selecció i organització del treball docent

El segon bloc de la matèria exposarà la importància del disseny del treball docent i la capacitat d'avaluació contínua del procés d'ensenyament-aprenentatge així com l'autoavaluació per part del professorat. D'aquesta manera es facilitaran eines per planificar i organitzar els diferents espais, temps i matèries d'aprenentatge.

Bloc 3. Comunicació i gestió de l'aula a les àrees de filosofia

Remarcant la importància de la contextualització, l'optimització de recursos didàctics i l'atenció a la diversitat, l'objectiu del tercer bloc es concretar al màxim la feina del docent i tractar de visualitzar i interioritzar les estratègies exposades amb anterioritat.

Metodologia docent

Tot i que hi haurà algunes presentacions teòriques per part del professor, es prioritzarà a totes les sessions la realització d'activitats i petits debats. Serà fonamental la intervenció i la participació dels alumnes que hauran d'elaborar un portfoli o carpeta d'aprenentatge. Les classes tendran la finalitat de proporcionar una informació adequada sobre metodologia i uns recursos i estratègies que permetin, als futurs docents, dissenyar i/o triar activitats per a les seves unitats didàctiques, projectes i petites investigacions o treballs de recerca, i que es puguin aplicar a l'aula. Es fomentarà l'exposició de les conclusions de les activitats i les tasques com un espai per a la reflexió crítica. Es realitzaran també lectures i activitats amb tècniques de treball cooperatiu i els agrupaments seran flexibles. També hi hauran activitats específiques relacionades amb la gestió de l'aula i l'alumnat.

Volum de treball

L'assignatura consta de cinc crèdits ECTS, la qual cosa vol dir una càrrega de treball de 125 hores. El treball es reparteix entre les activitats presencials (30 hores de docència, repartides entre les exposicions del professor dels continguts de l'assignatura i les presentacions dels alumnes) i 95 hores de treball no presencial.

Activitats de treball presencial (1,2 crèdits, 30 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes pràctiques	Portfoli, activitats i debats	Grup gran (G)	El portfoli o carpeta d'aprenentatge és un document elaborat al llarg de les sessions que permet a l'alumne mostrar el que està aprenent i possibilitar al professor un seguiment del progrés d'aquest aprenentatge. El professorat donarà les pautes perquè l'alumnat elabori un portfoli en el qual s'avaluaran també les presentacions, activitats i tasques realitzades a classe des del punt de vista dels alumnes. A l'estudiant del Màster se li avaluarà la capacitat de seguiment actiu de les classes, d'argumentar i d'opinar. També s'avaluarà l'aplicació de la teoria apresada a les tasques, l'exposició de les activitats als companys, un cop realitzades, així com la participació en els debats posteriors atenent a la qualitat de les intervencions.	30

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,8 crèdits, 95 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Elaboració d'una unitat didàctica	L'alumnat planificarà de manera individual una unitat didàctica, amb les activitats i recursos corresponents, adreçades a l'ESO i de la seva especialitat. Partirà d'una descripció prèvia del grup classe i haurà d'establir unes pautes de gestió de l'aula. A la tasca s'avaluarà la capacitat d'establir el marc de relacions, les competències treballades, els objectius, les activitats i les orientacions didàctiques, els recursos didàctics emprats i les activitats d'avaluació.	40
Estudi i treball autònom individual	Comentari d'articles	L'alumnat llegirà, analitzarà i comentarà un o dos articles de contingut pedagògic (metodologia i/o recursos) dels que trobarà penjats a la plataforma MOODLE de l'assignatura. S'avaluarà la capacitat d'anàlisi, argumentació, la qualitat de la informació aportada i la capacitat crítica i de reflexió.	15
Estudi i treball autònom en grup	Projecte interdisciplinari de recerca	L'alumnat elaborarà en grup un projecte de recerca o d'investigació. A la tasca s'avaluarà la justificació, el treball competencial plantejat, els objectius i els continguts triats, el producte final i l'avaluació. També s'avaluarà una breu exposició del projecte als companys i companyes, així com la participació en els debats posteriors atenent a la qualitat de les intervencions.	40

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Per a obtenir una qualificació positiva de l'assignatura, l'alumnat ha de complir obligatòriament tots els requisits següents:

- Ha d'assistir al mínim de classes presencials que estableix la llei com a requisit previ per ser avaluat.
- Ha de participar a les classes activament i amb una actitud positiva i realitzant de manera individual o en grup les activitats proposades pel professor.
- Ha de demostrar la capacitat d'expressió oral, domini del vocabulari i capacitat d'argumentació i justificació.
- Ha de realitzar les activitats proposades pel professor durant les sessions presencials dins el termini corresponent (al Campus Virtual trobarà articles, documents, fitxes d'observació, adreces de recursos i diferent material que els ajudaran a completar el bagatge tant teòric com pràctic per al desenvolupament de l'assignatura).
- Ha de realitzar totes les activitats descrites en l'apartat no presencial de Metodologia i obtenir-ne una avaluació positiva.
- Els treballs copiats o plagiat parcialment o totalment, suposaran l'avaluació negativa de l'assignatura i no seran recuperables. L'alumnat ha de ser conscient que, segons s'exposa al Reglament Acadèmic de la Universitat de les Illes Balears (article 34), es penalitzaran les activitats fraudulentament durant el procés d'avaluació de l'assignatura, en particular la inclusió en un treball de fragments d'obres alienes presentats de tal

manera que es facin passar per propis de l'alumnat. Concórrer en un frau d'aquest tipus suposarà l'automàtica qualificació desuspens(0.0) a la convocatòria anual.

- Els treballs han d'ajustar-se a la normativa lingüística pel que fa al domini dels conceptes i la terminologia apresos i a aspectes d'adequació, coherència, cohesió i correcció.

L'incompliment d'algun d'aquests requisits podrà suposar suspendre l'assignatura.

Les actituds que puguin distorsionar el bon desenvolupament de les sessions (ús de les tecnologies sense finalitats pedagògiques específiques de l'assignatura, menjar/beure dins l'aula, interrupcions constants d'entrades i sortides d'aula o parlar constantment mentre es fa una explicació o una intervenció d'un company...) afectaran de forma negativa la qualificació final.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Portfoli, activitats i debats

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	El portfoli o carpeta d'aprenentatge és un document elaborat al llarg de les sessions que permet a l'alumne mostrar el que està aprenent i possibilitar al professor un seguiment del progrés d'aquest aprenentatge. El professorat donarà les pautes perquè l'alumnat elabori un portfoli en el qual s'avaluaran també les presentacions, activitats i tasques realitzades a classe des del punt de vista dels alumnes. A l'estudiant del Màster se li avaluarà la capacitat de seguiment actiu de les classes, d'argumentar i d'opinar. També s'avaluarà l'aplicació de la teoria apresada a les tasques, l'exposició de les activitats als companys, un cop realitzades, així com la participació en els debats posteriors atenent a la qualitat de les intervencions.
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'exposició i la capacitat de reflexió, argumentació així com la participació activa assertiva.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Elaboració d'una unitat didàctica

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumnat planificarà de manera individual una unitat didàctica, amb les activitats i recursos corresponents, adreçades a l'ESO i de la seva especialitat. Partirà d'una descripció prèvia del grup classe i haurà d'establir unes pautes de gestió de l'aula. A la tasca s'avaluarà la capacitat d'establir el marc de relacions, les competències treballades, els objectius, les activitats i les orientacions didàctiques, els recursos didàctics emprats i les activitats d'avaluació.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà la coherència en la planificació de la unitat: redacció d'objectius, continguts i competències bàsiques; seqüenciació d'activitats; procediments d'avaluació, etc. Es valorarà també la capacitat d'incorporació de metodologies, activitats i estratègies de gestió de l'aula explicades de manera reflexiva i argumentada. .

Percentatge de la qualificació final: 30%

Comentari d'articles

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumnat llegirà, analitzarà i comentarà un o dos articles de contingut pedagògic (metodologia i/o recursos) dels que trobarà penjats a la plataforma MOODLE de l'assignatura. S'avaluarà la capacitat d'anàlisi, argumentació, la qualitat de la informació aportada i la capacitat crítica i de reflexió.
Criteris d'avaluació	Es tindrà en compte especialment la qualitat de la reflexió que s'hi produeix.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Projecte interdisciplinar de recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumnat elaborará en grup un projecte de recerca o d'investigació. A la tasca s'avaluarà la justificació, el treball competencial plantejat, els objectius i els continguts triats, el producte final i l'avaluació. També s'avaluarà una breu exposició del projecte als companys i companyes, així com la participació en els debats posteriors atenent a la qualitat de les intervencions.
Criteris d'avaluació	Es valorarà el disseny del projecte amb la justificació, guió, activitats i tècniques de treball, recursos, així com l'avaluació. També l'exposició del mateix.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A mesura que es vagin desenvolupant les sessions s'anirà proporcionant el material de treball a Campus Virtual.

Bibliografia bàsica

GARCÍA MORIYÓN, F. (2006): Pregunto, dialogo, aprendo. Como hacer filosofía en el aula. Madrid: Ediciones de la Torre

IZUZQUIZA OTERO, IGNACIO (1982): La clase de filosofía como simulación de la actividad filosófica. Madrid, Anaya.

LIPMAN, M. SHARP, A. M., OSCANYAN, F. (1992): La filosofía en el aula. Madrid: Ed. De la Torre.

SANTIUSTE, VÍCTOR (1984) Didáctica de la Filosofía. Teoría. Métodos. Programas. Evaluación, Madrid, Narcea S.A. de Ediciones.

VVAA (2004): Didáctica de la filosofía / [Direcció editorial del volum: José María Abad Buil ; coordinació: Cristina Marqués Rodilla ; autors: José María Abad Buil... [et al.] Madrid: Editorial Secretaría General Técnica, Subdirección General de Información y Publicaciones.

Bibliografia complementària

ANTÓN, AMADOR (2006): Comprender y comentar textos filosóficos / Amador Antón Antón, Fernando Rodríguez Beltrán. Castelló de la Plana : Publicacions de la Universitat Jaume I

BOLDÚ, JOAN(1984): Aprender filosofía es aprender a razonar :una propuesta práctica per a l'entrenament del pensament abstracte i del discurs argumentatiu mitjançant textos filosòfics: definint conceptes, identificant judicis, descobrint arguments / Joan Boldú ... [et al.] Bilbao: Ega, Professors Editors, DL 1994

CALVO ANDRÉS, JOSÉ MARÍA (1994): Educación y filosofía en el aula. Barcelona: Paidós

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10871 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21

GÓMEZ MENDOZA, MIGUEL ÁNGEL (2003): Introducción a la didáctica de la filosofía. Papiro, Pereira (Colombia)

GRUP EMBOLIC (1985): Crítica de la didáctica de la filosofía. Valencia: Consorci d'Editors Valencians, S.A.

LIPMAN, M (1988): Investigación ética : Manual del profesor para acompañar a Lisa Madrid : Ediciones de la Torre.MARTENS, EKKEHARD (1983): Introduccio a la didáctica de la filosofía. Valencia: Univ. De Valencia

TOZZI, MICHEL (2008): Pensar por sí mismo. Madrid: Popular, 2008

Altres recursos

A mesura que es vagin desenvolupant les sessions s'anirà proporcionant el material de treball a Campus Virtual.

